

Ю. М. ПЕТРАШИК, Л. В. ТРУЩЕНКОВА, В. В. КІТО, П. Г. ЛИХАЦЬКИЙ, О. Н. ЛИТВИНОВА,
Н. О. СЛОБОДЯН

ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПРОЄКТІВ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ТРАНСФОРМАЦІЙ В ЕКОНОМІЦІ ГЛОБАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України,
м. Тернопіль, Україна

Мета: дослідити роль міжнародного управління проектами для досягнення цілей стратегічного менеджменту охорони здоров'я та стимулюванні трансформаційних змін в економіці глобального здоров'я.

Матеріали і методи. У дослідженні проведено огляд літератури та аналіз конкретних прикладів, використано аналітичний, семантичний та методи системного підходу та системного аналізу.

Результати. Дослідження дало можливість зробити кілька ключових висновків щодо ролі міжнародного проєктного менеджменту в стратегічному управлінні охороною здоров'я та економіці глобального здоров'я. Міжнародний проєктний менеджмент відіграє важливу роль в об'єднанні різних зацікавлених сторін, включаючи уряди, неурядові організації та приватний сектор, навколо спільних цілей у сфері здоров'я. Наприклад, Глобальний фонд для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією об'єднує понад 100 країн, донорів і партнерів-виконавців для боротьби з трьома найбільш руйнівними хворобами у світі.

Успіх міжнародних проєктів у сфері охорони здоров'я вимагає адаптації глобальних стратегій до місцевих умов. Прикладом цього є Партнерство з охорони здоров'я матерів, новонароджених і дітей (PMNCH), яке об'єднує зусилля понад 1000 організацій для покращення результатів охорони здоров'я матерів і дітей. Зосередженість PMNCH на адвокації та розробленні політики забезпечує адаптацію глобальних стратегій до місцевих систем охорони здоров'я та культурних норм.

Висновки. Міжнародний проєктний менеджмент є наріжним каменем стратегічного управління охороною здоров'я і рушійною силою трансформаційних змін в економіці глобального здоров'я. Щоб повністю реалізувати потенціал міжнародного проєктного менеджменту, зацікавлені сторони повинні інвестувати в надійні структури, які розв'язують регуляторні, логістичні та культурні проблеми.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: проєктний менеджмент; міжнародні проєкти; охорона здоров'я; економіка; глобальне здоров'я.

Вступ. Нині елементи глобального здоров'я стають усе більш взаємопов'язаними, а такі виклики, як пандемії, диспропорції в здоров'ї та економічна нерівність, вимагають скоординованих, транскордонних рішень. Стратегічний менеджмент охорони здоров'я спрямований на оптимізацію довгострокових результатів, тоді як економіка глобального здоров'я фокусується на економічній динаміці систем охорони здоров'я в усьому світі. З огляду на принципи, методології та результати міжнародного управління проєктами в дослідженні підкреслено його важливість у розв'язанні складних проблем охорони здоров'я та сприянні сталій економіці глобального здоров'я.

Мета: дослідити роль міжнародного управління проектами (міжнародного проєктного менеджменту) для досягнення цілей стратегічного менеджменту охорони здоров'я та стимулюванні

трансформаційних змін в економіці глобального здоров'я.

Матеріали і методи. Для оцінювання ролі управління міжнародними проєктами в глобальному здоров'ї в дослідженні було проведено огляд літератури та аналіз конкретних прикладів, використано аналітичний, семантичний та методи системного підходу та системного аналізу.

Результати та їх обговорення. Комплексний огляд рецензованих статей, тематичних досліджень і звітів таких організацій, як Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Глобальний фонд для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією та Глобальний альянс із вакцин та імунізації Gavi, було проведено з метою визначення ключових принципів і прикладів управління міжнародними проєктами в ініціативах у сфері охорони здоров'я. Для оцінювання застосування

міжнародного проєктного менеджменту було проаналізовано чотири великі міжнародні проєкти у сфері глобального здоров'я, а саме: Глобальний фонд боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією, Партнерство з охорони здоров'я матерів, новонароджених і дітей (PMNCH), Глобальний порядок денний з питань безпеки здоров'я (GHSA) та Ініціативи Глобального саміту «Здорове харчування» (N4G). Результати огляду літератури та досліджень проєктів було синтезовано для визначення викликів та факторів успіху в управлінні міжнародними проєктами у сфері здоров'я.

На основі аналізу чотирьох вищезгаданих проєктів було сформовано комплексне розуміння того, як міжнародний проєктний менеджмент стимулює стратегічне управління охороною здоров'я і трансформує економіку глобального здоров'я. Уроки, винесені з цих ініціатив, підкреслюють важливість інвестування в надійні міжнародні системи управління проєктами для розв'язання складних проблем глобального здоров'я.

Міжнародний проєктний менеджмент відіграє важливу роль в об'єднанні різних зацікавлених сторін, включаючи уряди, неурядові організації та приватний сектор, навколо спільних цілей у сфері здоров'я. Зокрема, Глобальний фонд для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією об'єднує понад 100 країн, донорів та партнерів-виконавців для боротьби з трьома найбільш руйнівними хворобами у світі. Його модель фінансування, що базується на результатах діяльності, забезпечує підзвітність і орієнтованість на результат. Використовуючи міжнародний проєктний менеджмент, Глобальний фонд мобілізував мільярди доларів США, забезпечивши ефективний та прозорий розподіл ресурсів [1].

Успіх міжнародних проєктів у сфері охорони здоров'я вимагає адаптації глобальних стратегій до місцевих умов. Прикладом цього є Партнерство з охорони здоров'я матерів, новонароджених і дітей (PMNCH), яке об'єднує зусилля понад 1000 організацій для покращення результатів охорони здоров'я матерів і дітей. Зосередженість PMNCH на адвокації та розробленні політики забезпечує адаптацію глобальних стратегій до місцевих систем охорони здоров'я та культурних норм. Наприклад, PMNCH підтримував інтеграцію послуг з охорони материнського здоров'я в національні плани охорони здоров'я в країнах із низьким рівнем доходу, щоб забезпечити культурну прийнятність і стійкість заходів [2].

Міжнародне управління проєктами має важливе значення для управління складними ініціативами у сфері здоров'я, що охоплюють декілька країн. Глобальний порядок денний з безпеки у сфері охорони здоров'я (GHSA) залучає понад 70 країн і численні міжнародні організації до зміцнення глобальної спроможності запобігання,

виявлення та реагування на загрози інфекційних захворювань. Міжнародні інструменти управління проєктами, як-от системи управління ризиками та відстеження даних у режимі реального часу, допомагають координувати діяльність із розбудови потенціалу та планування реагування на надзвичайні ситуації. Під час пандемії COVID-19 GHSA відіграв вирішальну роль у сприянні швидкому обміну інформацією та ресурсами, що дозволило країнам ефективно реагувати на кризову ситуацію [3].

Крім того, міжнародний проєктний менеджмент підвищує ефективність використання ресурсів шляхом оптимізації розподілу коштів, ланцюгів постачання та залучення робочої сили. Ініціативи Глобального саміту «Здорове харчування» (N4G) демонструють, як міжнародний проєктний менеджмент може залучати зобов'язання багатьох зацікавлених сторін задля подолання проблеми недоїдання. Координуючи фінансування та відстежуючи результати заходів, ці ініціативи покращують харчування та сприяють економічному зростанню в країнах-учасницях. Наприклад, Саміт «Здорове харчування» (N4G) 2013 року залучив зобов'язання на суму понад 4 мільярди доларів США, що призвело до значного скорочення відставання в рості та недоїдання в кількох країнах із низьким рівнем доходу [4].

Міжнародне управління проєктами сприяє інноваціям шляхом підтримки транскордонного співробітництва в галузі наукових досліджень і розробок. Інвестиції Глобального фонду в нові методи лікування та діагностики СНІДу, туберкульозу і малярії стимулювали інновації та залучили інвестиції приватного сектора. Аналогічним чином акцент GHSA на розбудові лабораторій і навчанні персоналу покращив можливості епідеміологічного нагляду та реагування на захворювання. Ці інновації не лише покращують результати охорони здоров'я, а й стимулюють зростання в економіці глобального здоров'я, створюючи нові ринки і можливості для працевлаштування в секторі охорони здоров'я.

Незважаючи на свої переваги, управління міжнародними проєктами стикається з низкою викликів, серед яких є фрагментація, політична нестабільність і культурні бар'єри. Наприклад, Глобальний фонд зіткнувся з проблемами корупції та неефективного управління в деяких країнах-реципієнтах. Розв'язання цих проблем вимагає активних правових стратегій, інтеграції технологій та навчання з урахуванням культурних особливостей. Крім того, для багатьох міжнародних ініціатив у сфері здоров'я постійним викликом залишається забезпечення сталого фінансування та політичної підтримки.

Результати дослідження підкреслюють трансформаційний потенціал міжнародного проєктного менеджменту у сфері глобального здоров'я.

Шляхом узгодження інтересів зацікавлених сторін, адаптації до місцевих умов та управління складними ситуаціями міжнародний проєктний менеджмент забезпечує успішну реалізацію масштабних ініціатив у сфері здоров'я. Більше того, його акцент на ефективності використання ресурсів та інноваціях сприяє сталості та економічній життєздатності систем охорони здоров'я.

Однак дослідження також підкреслює необхідність посилення міжнародного управління проєктами для подолання постійних викликів. Гармонізація нормативно-правової бази, вдосконалення механізмів обміну даними та ініціативи з розбудови потенціалу мають важливе значення для підвищення ефективності управління міжнародними проєктами у сфері охорони здоров'я в усьому світі. Крім того, зміцнення довіри та співпраці між зацікавленими сторонами має вирішальне значення для усунення культурних і політичних бар'єрів [5].

Ось деякі рекомендації щодо заходів, які здатні цьому посприяти. Рекомендуємо посилити міжнародні рамки управління проєктами, розробити стандартизовані керівні принципи для управління міжнародними проєктами у сфері охорони здоров'я, включаючи протоколи управління ризиками та стратегії залучення зацікавлених сторін. Посилення транскордонного співробітництва має сприяти укладанню угод про обмін даними та гармонізації нормативно-правової бази для безперешкодної реалізації проєктів. Слід інвестувати в розбудову потенціалу, забезпечувати навчання та ресурси місцевим медичним працівникам і менеджерам проєктів для забезпечення сталості ініціатив у сфері охорони здоров'я.

Рекомендуємо також використовувати технології, цифрові інструменти, як-от блокчейн – для забезпечення прозорості ланцюгів постачання і штучний інтелект – для аналізу даних і прийняття рішень. Слід сприяти державно-приватному партнерству, заохочувати співпрацю між урядами, неурядовими організаціями та підприємствами приватного сектора для мобілізації ресурсів та стимулювання інновацій.

Реалізація цих рекомендацій допоможе світовій спільноті з охорони здоров'я використати можливості міжнародного проєктного менеджменту

для досягнення стратегічних цілей управління охороною здоров'я та створення більш справедливої, стійкої економіки глобального здоров'я.

Висновки. Міжнародний проєктний менеджмент є наріжним каменем стратегічного управління охороною здоров'я і рушійною силою трансформаційних змін в економіці глобального здоров'я. Забезпечуючи скоординовані транскордонні зусилля, міжнародний проєктний менеджмент допомагає долати складні виклики у сфері охорони здоров'я та сприяє сталому економічному зростанню. Успіх таких ініціатив, як Глобальний фонд, PMNCH, GHSA та саміти «Здорове харчування», демонструє цінність міжнародного проєктного менеджменту для досягнення справедливих результатів у сфері охорони здоров'я та побудови стійких систем охорони здоров'я.

Щоб повністю реалізувати потенціал міжнародного проєктного менеджменту, зацікавлені сторони повинні інвестувати в надійні структури, які розв'язують регуляторні, логістичні та культурні проблеми. Це включає використання цифрових інструментів для співпраці в режимі реального часу, сприяння прозорості в управлінні та пріоритетність розбудови потенціалу в умовах обмежених ресурсів. Оскільки ландшафт глобального здоров'я продовжує розвиватися, міжнародний проєктний менеджмент залишатиметься незамінним для досягнення подвійної мети – покращення результатів у сфері охорони здоров'я та сприяння економічним перетворенням.

Перспективи подальших досліджень у сфері міжнародного менеджменту проєктів у контексті стратегічного управління охороною здоров'я відкривають широкі можливості для інтеграції глобальних практик, підвищення ефективності трансформацій та адаптації до викликів глобального здоров'я. Майбутні дослідження доцільно спрямувати на розроблення моделей синергії між міжнародними проєктами та національними стратегіями, на аналіз впливу цифрових інструментів управління, а також оцінювання ролі міждисциплінарного підходу в забезпеченні стійкості систем охорони здоров'я. Також перспективним є вивчення інституційних механізмів координації та фінансування проєктів у міжнародному середовищі.

Список літератури

1. Global Fund report. At a glance. 2024. URL: https://www.theglobalfund.org/media/14795/core_2024-results_summary_en.pdf
2. PMNCH 2023 annual report. A year of progress, hope and commitment for women, children and adolescents. (n.d.). 2023. URL: <https://pmnch.who.int/docs/librariesprovider9/meeting-reports/pmnch-2023-annual-report.pdf>
3. GHSA's Annual Report. (n.d.). 2024. URL: <https://www.ghsa.org/sites/default/files/2024-08/Highlights%20of%20Association%20Activity%2C%20FY%202024.pdf>
4. Nutrition for Growth Commitment Tracker. 2022. *Globalnutritionreport.org*. URL: <https://globalnutritionreport.org/resources/nutrition-growth-commitment-tracking/>
5. Holt, E. Ukraine HIV services severely curtailed by US aid freeze. *The Lancet*, 2025, Vol. 405(10477), 455. [https://doi.org/10.1016/s0140-6736\(25\)00235-1](https://doi.org/10.1016/s0140-6736(25)00235-1)

References

1. Global Fund (2024). *Global Fund report. At a glance*. Retrieved from https://www.theglobalfund.org/media/14795/core_2024-results_summary_en.pdf
2. PMNCH (2023). *PMNCH 2023 annual report: A year of progress, hope and commitment for women, children and adolescents*. Retrieved from <https://pmnch.who.int/docs/librariesprovider9/meeting-reports/pmnch-2023-annual-report.pdf>
3. GHSA. (2024). *GHSA's annual report*. Retrieved from <https://www.ghsa.org/sites/default/files/2024-08/Highlights%20of%20Association%20Activity%2C%20FY%202024.pdf>
4. Global Nutrition Report. (2022). *Nutrition for Growth Commitment Tracker*. Retrieved from <https://globalnutritionreport.org/resources/nutrition-growth-commitment-tracking/>
5. Holt, E. (2025). Ukraine HIV services severely curtailed by US aid freeze. *The Lancet*, 405(10477), 455. [https://doi.org/10.1016/s0140-6736\(25\)00235-1](https://doi.org/10.1016/s0140-6736(25)00235-1)

THE IMPORTANCE OF INTERNATIONAL PROJECT MANAGEMENT FOR ACHIEVING THE GOALS OF STRATEGIC HEALTHCARE MANAGEMENT AND TRANSFORMATIONS IN THE GLOBAL HEALTH ECONOMY

Yu. M. Petrashyk, L. V. Trushchenkova, V. V. Kito, P. H. Lykhatskyi, O. N. Lytvynova, N. O. Slobodian

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine, Ternopil, Ukraine

Purpose: to study the role of international project management in achieving the goals of strategic health management and stimulating transformational changes in the global health economy.

Materials and methods. The study conducted a literature review and case study analysis, using analytical, semantic, and systems approach and systems analysis methods.

Results. The study made it possible to draw several key conclusions about the role of international project management in strategic health management and the global health economy. International project management plays an important role in bringing together different stakeholders, including governments, non-governmental organizations, and the private sector, around common health goals. For example, the Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis, and Malaria brings together more than 100 countries, donors, and implementing partners to fight three of the world's most devastating diseases.

The success of international health projects requires adapting global strategies to local conditions. An example of this is the Partnership for Maternal, Newborn, and Child Health (PMNCH), which brings together more than 1,000 organizations to improve maternal and child health outcomes. PMNCH's focus on advocacy and policy development ensures that global strategies are adapted to local health systems and cultural norms.

Conclusions. International project management is a cornerstone of strategic health management and a driving force for transformational change in the global health economy. To fully realize the potential of international project management, stakeholders must invest in robust structures that address regulatory, logistical, and cultural challenges.

KEY WORDS: management; international projects; healthcare; economy; global health.

Рукопис надійшов до редакції 17.04.2025

Відомості про авторів:

Петрашик Юрій Миколайович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України, E-mail yurii.m.petrashyk@tdmu.edu.ua ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1286-110X>

Трущенко Людмила Вікторівна – кандидатка економічних наук, доцентка кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України; E-mail lyshtabalv@tdmu.edu.ua ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5396-3973>.

Кіто Вікторія Вікторівна – здобувачка вищої освіти 1 року навчання за спеціальністю 073 «Менеджмент» медичного факультету Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. E-mail kito_vikvik@tdmu.edu.ua

Лихацький Петро Григорович – доктор біологічних наук, професор кафедри медичної біохімії Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України; ORCID <https://orcid.org/0000-0002-0021-782X>

Литвинова Ольга Несторівна – кандидатка медичних наук, доцентка кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України, E-mail lytvynova@tdmu.edu.ua ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1039-3904>

Слободян Наталія Олександрівна – кандидатка економічних наук, доцентка кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України; E-mail slobodyanno@tdmu.edu.ua ORCID <https://orcid.org/0009-0000-6990-4188>.

Електронна адреса для листування: yurii.m.petrashyk@tdmu.edu.ua